

Öröme, Esterházy-módra

Ha emlékeztem nem csal, a választások előtt majd mindegyik magára valamit adó párt azt hirdette: *autonóm, önállóan szerveződő közösségekre van szükség.* A jövő a magyar kultúra életében is ezeké a spontán, közös célra szerveződő csoportoké. Tudjuk, nem spanyolviassz ez, hiszen az átkosban is egyesületek, egyesületek, művészeti egyesületek működtek falu- és városzerte.

Az Újszegedi Kamarazenekar 11 éve muzsikál a saját öröme. Zeneszei a napi munka mellett, vagy éppen annak fádalmait kikaparni járnak el a próbákra. Nem tudom megítélni, egy profi vonószenekar színvonalához képest hol áll ez az együttes, de úgy hiszem, egy dologban egyedülálló a városban az újszegedi muzikusok tevékenysége. Tudniillik, teljesen önkéntes alapon, minden „érdekltség” nélkül készülnek újabb és újabb produkcióval. Még azt sem mondhatjuk, hogy a szereplés vágya, a hiúság hajtja őket, hiszen a Bálint Sándor Művelődési Házban, az újszegedi közönségnek évente legfeljebb kétszer adnak önálló koncertet. Legtöbbször kiállítás megnyitót, „színesítetnek”. Afféle házimuzikusok számítanak, olyasminek, mint például Einstein vagy Esterházy Miklós.

Hogy miért jutott e csapatról eszembe a pompakévelő magyar főnemes? Mert az Újszegedi Kamarazenekar két héttel ezelőtt Olaszországban, Valdarno városában, az Esterházy Miklós Kamarazenekar vendége volt. (Hogy miért éppen egy magyar úrról neveztek el a muzikusok együttesét, nem tudni.) Az évszázados zenei múlttal rendelkező észak-olasz városban sok éve egy magyar származású organoművész tevékenykedik. *Csanádi László* — aki mellesleg szeptembertől a szegedi konzervatórium tanára — közreműködött abban, hogy a két zenekar találkozzon. Az új-

szegediek saját zsebből fizették az autóbuzsót, az eljárást pedig az olaszoktól kapták. Több sikeres koncertet adtak, és Vicenza, valamint Marono Vicentino polgármesterének ajándékával tértek vissza. Kiss Ernő, az újszegediek karnagya szerint az Esterházy Miklósról elnevezett itáliai együttes csak egy kevéssel jobb a miénkénél. (A különbséget jövő év áprilisában regisztrálhatjuk, amikor a valdagnóiak Szegeden vendégszerepelnek.) Az ottani zenekarnak viszont széles baráti köre van, s tagjai a város zenei életében mint szervezők is derekasan részt vesznek.

Nem ennek utánzásaképpen (de ha igen, az sem szégyen) alakul meg ünnepélyesen december 13-án az *Újszegedi Kamarazenekar Baráti Köre*, mely szervezeti formáját tekintve: bejegyzett egyesület. *A baráti kör fel kívánja vállalni minden amatőr kamarazenész gondját-baját.* A Bálint Sándor Művelődési Házban jelentkezhettek azok a „házi muzikusok”, akik eddig saját örömeire otthon, a négy fal között muzikáltak. Négykezes párokat, duókat, vonósnégyeseket, szólókat szívesen látnak. A panellakás nem nagyon alkalmas az otthoni muzikálásra. Vannak családok, akik kiváló színvonalon zenélnak, ezek miért ne mutatkozhatnának be egymásnak. A kamarazenekar pedig szívesen fogadna afféle „kvázi zenekari tagokat”. Vagyis egy-egy, a hangszerével jól bano, műkedvelő zenészt bizonyos produkcióban szívesen felléptetnének.

Természetesen szponzorokra, pártoló tagokra is számítanak, valamint tiszteletbeli tagoknak szeretnének megnyerni profi zenészeket is, akik úgymond nem nézik le azokat az amatőröket, akik orvosi, mérnöki, tanári diplomával, netán háziasszonyi vagy nyugdíjas „képesítéssel” önmagukat és másokat szívesen szórakoztatnának mondjuk Haydn, Händel vagy Bartók muzikájával. (pacsika)

Viharos jegyzőválasztás Kisteleken

Ki kit szorít ki?

A jegyzőt megválasztották, de a kedélyek azóta sem csillapodtak Kisteleken. A város, mint egy méhkas (mégpedig olyan, ahol néha fullánkos szúrás is kapnak egymástól az ott lakók): az utcán még a döntést követő második héten is a jegyzőválasztás körülményeit és következményeit tárgyalják, a képviselők még most sem tudnak higgadtan véleményt nyilvánítani a történetekről. A kívülálló szemlélő — mondjuk az újságíró — már első pillanatban érezheti: a felszíni nyüzsgés, vagdakozás, türelmetlenség mögött súlyos ellentétek feszülnek.

Jegyzőválasztás = rendszerváltás?

A kisteleki választások eddigi története annyiban tipikusnak tekinthető, hogy — mint sok más kistelepi településen — a rendszerváltás (akár a minden áron való személycserékkel hozták összefüggésbe. Kisteleken — mint sok más kistelepi településen — a korábbi tanácselnököt választották meg polgármesternek az otlakók. A kisteleki képviselőtestület tagjai — mivel a polgármesterhez hasonlóan közvetlen választással kapták megbízatásukat — nem kérdőjelezték meg Ott József legitimitását, mert akkor — „ismeretel” *Balogh Zoltán* képviselő is — önmaguk legitimitását ténnek kérdésessé. Ezért a kisvárosi önkormányzatának másik felelős vezetője, a jegyző kiléte került az érdeklődés középpontjába. Ugy tűnik: a jegyzőválasztás a rendszerváltás fordulópontjának tekintették Kisteleken.

Az önkormányzat mini parlament?

A tizenegy fős kisteleki önkormányzat november 27-i, második, nyilvános ülésén az első napirendi pont-

ra, a jegyzői pályázatok elbírálására számos állampolgár is kíváncsi volt. Talán azért is, mert — mint *Savanya Antalné* választópolgár akkor és ott elmondta — „az utcán járva megdöbbenne tapasztalhattuk, hogy amikor még a pályázatot ki sem írták, és még azt sem tudtuk, ki fog pályázni, egyes helyeken már eldöntötték, a volt vb-titkár jegyző nem lehet”.

A döntést hozó testületi ülés előzményeiről sokféle hír keringett a tanácskozóteremben. Többen tudni vélték, hogy a képviselők egy csoportja, a különböző pártok támogatásával tanácsnokká vált személyek (vagy másképpen: az ellenzéki kerakasztal választások utánra megmaradt „szekciója”) az előző nap estjén eldöntötte, „testületileg” kire szavaz. Az információt megerősítette a tény: a hozzászólások a volt kisteleki vb-titkár érdemeit ecsetelték, kifogásait vagy ellenvéleményét egyetlen képviselő sem mondta el, ellenben nem nyílt, hanem titkos szavazást javasolva a többség a három pályázó közül azt a személyt választotta meg jegyzőnek, akiről a hozzászólásokban szó sem esett. Így Kistelek jegyzője decembertől *Lengyel Istváné dr.*, a volt szatymazi vb-titkár lett.

A nyilvános képviselőtestületi ülés „vendégei”, az állampolgárok joggal gondolhatták: a pártok támogatta képviselők előre eldöntötték, hogyan, illetve kire nem szavaznak, nyilvános állásfoglalásra (vitára, nyílt szavazásra) azonban nem vállalkoztak, mert biztosak voltak abban, hogy „pártfrakciójuk” többségben van, így az eredményt végső soron eldönthetik. Talán nem fals a következtetés: a parlamenti tévéközvetítések negatív hatásának is fölfogható az, ami Kisteleken (és az új önkormányzatok jó részében eddig) történt, azaz, az önkormányzatok mini parlamentet játszanak, párt-

csatározással, kizsárolóssal foglalkoznak a település ügyeinek intézése helyett.

Miről hallgat a mély?

A döntés — a képviselői frakciót leszámítva — sokakat váratlanul ért. Ott József polgármester „személye elleni szervezett akciónak” minősítette a jegyzőválasztást. Elkészült a különböző csoportosulások próbálgatták (próbálgatták) oroszlánkörmeiket.

A döntést követő hétvégén — nem tudni, kinek a kezdeményezésére — vagy 600 állampolgár írta alá azt az ívet, amely „népi kezdeményezésként” a jegyzőválasztás napirendjének újratárgyalását követeli a képviselőtestülettől. Hasonló tartalmú beadvánnyal fordult a polgármesterhez — nem tudni, kinek a kezdeményezésére vagy nyomására — az önkormányzati hivatal néhány dolgozója és a Pedagógus Szakszervezet Területi Bizottsága. Közben nyílt titokká vált, hogy az új jegyzőt visszalépésre szólította föl a polgármester. Másokat — a döntést „kierőszkoló” pártfrakció egyes tagjait — névtelen és rágalmaszó telefonhívásokkal zaklatnak, megfenyegetnek, férjüket feleségük munkahelyéről való kirúgásával... Szóval áll a bál.

Ilyen légkörben a kívülállóknak (mondjuk az újságíróknak) nehéz objektivitást megőrizni. Különösen akkor, ha azon a rögtönzött találkozó, melyen a különböző csoportosulásokhoz tartozó képviselők álláspontját kívánja megismerni, maga is támadások kerestüztébe kerül, mert: „mit kíváncsiskodik”. A találkozón rögzített vélemények — melyeket egymás szavába vágva, hevesen gesztikulálva, időnként a belső feszültségtől remegő hangon közöltek a képviselők — a jegyzőválasztás általánosítható tanulságaira is utalnak.

Gyülekezési jogunkkal élünk, mikor összegyűnünk, hogy megvitassuk az önkormányzati testület ülése előtt a napirenden szereplő kérdéseket — mondta id. dr. Sikter András. — Kétségtelen, a jegyzőválasztás előtt is összejött néhány képviselő, de nem állapodtunk meg arról, hogy „kire kötelező szavazni”.

— Nem igaz, hogy „megfélemlítettük” azokat, akik a volt kisteleki vb-titkár jegyzősége ellen szavaztak. — állította dr. Szurgentné dr. Ocskó Olga. — Itt felnőtt emberek választottak meg képviselőnek, olyan személyeket, akik az állampolgárok véleményét tükröztetik szavazatukkal.

— Az önkormányzat ülésén is elmondtam — emlékezett dr. Pálkás Pál —, nem tartom helyesnek azt az eljárást, hogy csak azért döntünk egy szatymazi illetőségű személy kisteleki jegyzősége mellett, mert mindenáron új személyt akarunk ültetni a vezetői székbe. A korábbi kisteleki vb-titkár munkája, szakmai felkészültsége ellen senkinek nem volt kifogása. A rendszerváltás nem azonosítható a személycserével.

— Vazallus viszonyok, hűbérrendszer alakult ki a korábbi évtizedekben Kisteleken is — vélekedett dr. Kunstár Pál. — Csak akkor történhet itt változás, ha hozzájárulunk ennek a piramisnak a lebontásához. Nem akarunk mi üldözni senkit, de minket se akarjanak befolyásolni semmiféle szavazásokor.

— A demokráciában nem lehet érzelmelekkel politizálni — jelentette ki végül *Kecskeméti Sándor*.

A képviselői szándékot értem: pártállam—állampárt szülte személyi összefonódásoktól szabadulni akarnak. Ertem a polgármestert is, aki méltatlankodik, mert a város elveszített egy felkészült, fiatal szakembert, akit sajnál, mert emberi kvalitásai ellenére a „rendszerváltás áldozatává” vált. Ertem a volt szatymazi vb-titkár—új kisteleki jegyzőt is, aki eszközzé vált egy „eredemondstrációbán”, aki úgy érzi, állampolgári joga, hogy — igaz, közel a nyugdíjhoz; igaz, volt párttagként; igaz, polgármestri választási kudarc után —, a szomszéd település jegyzői állását megpályázza.

A szándékokat értem, az emberi kiszolgáltatottságot látom. Azt viszont nem tudom, a frakciókra, egymásnak feszülő csoportokra szándékokat — mondta id. dr. Sikter András. — Kétségtelen, a jegyzőválasztás előtt is összejött néhány képviselő, de nem állapodtunk meg arról, hogy „kire kötelező szavazni”.

Újszászi Ilona

A helyi média fesztiválja III.

Elektronikus jelek

(Kádár kilép.) Párizsban, nem messze az egyetemi negyedről, csendes utcában van a Magyar Intézet. Itt dolgozik a középkori francia—magyar kapcsolatok szegedi szakértője, *Csernus Sándor*, aki érdeklődésemre végigvezet a háromszintes épületen. Szolidan, mégis jó ízléssel berendezett, franciásan elegáns munkahely, magyar újságokkal, folyóiratokkal és könyvekkel. Az alsó szinten kiállító, és mozitertem, a bejárat mellett könyvtárszoba. Az egyik helyiségben az intézet technikusai filmet vág. *Csernus Orleánsba* készül, ott tart előadást hazánkról, s ehhez rövid képi anyagot is visz magával. Megvárjuk a filmkészítés utolsó technikai műveletét. A kamera a Parlament épületére közelít, majd Kádár Jánost látjuk belépni az Országgyűlésbe, végül madártávlatból újra a főntről szép város, a Duna főntről képi anyagával. Így az eredeti. Következik két elektronikus jel a szalagon, s a Parlament után az égi kép sorakoz.

Nem nehéz megállapítanunk, hogy a történelem a kivágott képsorok mozaikjából is összeállítható.

*
(A spenót és a telekom.) A médiafesztivál számunkra legismertlenebb rétegét a helybeli távforgatóközpont központ igazgatója, *Brito úr* tárta föl. A telekomról van szó, erről a telefonhálózat építet számítógépes újságról, melyen levelezni is lehet.

Az egyszerűség kedvéért az elején kezdem. Van előttünk egy miniképernyős televízió — Lenin századik születésnapjára készítették illesztését —, mely írott szöveget közvetít. Alatta a számítógép klaviatúrája, oldalán egy telefonkagyló. Bekap-

csolva a rendszert, a polgár többféle információs dosszié címlapját kapja. Például a városi buszok menetrendje, az eladó ingatlanok, a nyitva tartó üzletek című dossziét. Nyissuk ki a legelső! Ahogy illik, lenyomunk egy gombot, és megkapjuk a járatok sorszámaát, induló- és végállomását. De ez nekünk kevés. Azt szeretnénk tudni, hogy barátainkhoz menet, az áruházba... perc alatt érünk el, s onnan mennyi idő múlva lesz csatlakozás.

Vagy: gimnazisták vagyunk, és már a harmadik napon is spenótot lóknak élénk a menzán. Elmegyünk a folyosó végén felállított rendszerhez, lekérjük a polgármestertől a hivatali kódját, és elmondjuk panaszunkat a város első emberének.

Franciák mondják: helyi választások esetén tündéri szövegek jönnek s kelnek az éterben.

És még valami: hazatérőben, míg lerúgunk magunkról a cipőt, megkérdezzük kedves gépninktől, hogy kaptunk-e levelet. A kódunkat ismerők ugyanis nem farsztják magukat borítéknyalással, s a vacsorameghívást ezen az úton juttatják el hozzánk. S hogy ez mennyire bevált dolog, bizonyítja az adat: Franciaország-szerte majdnem a felére csökkent a postai kézbesítők munkája.

S ha valaki azt hinné, hogy csak a gazdagok telekomoznak egymásnak, mérlegelje a következő adatot: Marne la Vallée minden családjára jut egy masina.

*
(A vigasztaló kaptafa.) A fesztiválon kaptunk húsz négyzetméteres, *Nikoényi Istvánnal*, a Délvilág főszerkesztőjével elhelyezzük kiállításra szánt lapjainkat, majd végigse-

tálunk a sokkal színesebb standok előtt. Látjuk az egész francia vidéki sajtót. Megnyugodhatunk. Ahogy mifelénk a békéscsabai lapot össze lehet tévesztetni (három méterrel) a kaposvárival, úgy hasonlít egymásra a Loire vidéki lap a bretagne-i újságra. Igaz, ezek színesek, vastagok, a képen kivehetők még az arcvonások is. De csak legyint egy magyar.

Mert mi mást tehetne?

*
(A szállodalanc egy szeme.) Hazafelé a repülön a városi tévé főnöke, *Pavlovits Miklós* nagy elménnyel gvarapodik. Beszélgetésbe keveredik ugyanis egy idősebb francia úrral, aki inkább keleti telelőre ránduló gazdag nyugdíjas benyomását, mint üzletemberét. A szegedi kolléga elmondja, hogy mi járatban volt Párizsban, majd visszakérdez:

— És ön?
— Szállodát veszek Budapesten — felel az úr. Mintha három csillagos Lehel hütőszekrényért repülne.
— Hol és kitől? — így a jogos és szakszerű érdeklődés.
— Azt még nem tudom.
— Ne haragudjon, nem értem.
— Mit nem ért? Engem megbízott a részvénytársaságom, hogy vegyek egy szállodát az önk fővárosában. Ha itt nem sikerül, megyek Prágába, onnan Varsóba. Ez a sorrend.
— Azt nem értem, hogy kapcsolatok nélkül jön vásárolni?
— Uram, minden üzlet kapcsolat nélkül kezdődik. Egyébként pedig érdekel bennünket Magyarország, és ez a lényeg.

Jelképes erejű szavak. Bárha valóságossá lennének...

Dlusztus Imre

Videóra írt képzőművészet

Akik *Sávai Márta* szegedi képzőművésztől pusztán geometrikus vonalakból, alapszínekből, éles kontúrokból összetevődő, az arnyalatokat és a plaszticitást nélkülöző; élettelen, gépi-mechanikus grafikákat várnak — családni fognak. A meglepetés: kellemes. A kiállítás szándéka: elvezetni a látogatót a század végi modern technika világába. Ervényesül-e a meghökkenetés ereje, megmozdul-e az alkotó fantáziája? Ha igen, a grafikus elérte célját. A képek értékét ugyanis ez esetben a szabadkézi rajzolás (a kiforrott manuális művészi képesség), a teremtő képzelet, a szín- és formaérzék, valamint a gépi technika kezelése együttesen határozza meg.

Röviden a technikáról. A számítógépes grafika és alkalmazása — éppen a technikai lemaradás miatt — ma még kevéssé ismert Magyarországon. Lehetőségeink mind technikai, mind műfaji szempontból, valamint a felhasználás módjait illetően korlátlanok — a modern dinamikus lét igényeihez illeszthetők. Tulajdonképpen videóra írt képzőművészet ez — jól felszerelt videóstúdió hiányában

azonban hagyományos ábrázolásokként jelennek meg az alkotások: monitorról lefényképezve.

Eppen bemutatkozó jellege miatt a jelen kiállítás nem egy műfaj teljes spektrumát kívánja átfogni, inkább szemelget a különféle műfaji lehetőségekből. Ezért a kiállítás anyaga szándékolatlan eklektikus: a képművészet a képzőművészet fantáziaképtől, a groteszk-től, a fotorealiztikus csendélettől, az op-art stílustól a sci-fi képzeletvilágáig, az akttól a művészi portréig terjed. A figuratív és plasztikus képművészet lehetőségeit mutatják a női torzók. Az op-art művészet és a művészi designtervezés mezsgyéjén állnak a szimmetrikus szín- és formaelemekből épülő üvegablak-alkotások.

Végezetül: a hagyományos közép-európai groteszk műfaj remeke az Alázatos szolgálja című kompozíció, amely utalás is — az attitűd térségünkben még sokáig aktuális marad.

O. J.

A kiállítás a SZOTE oktatástechnikai központjában (Dóm tér 13.) december 13-ától 18 óráig.